

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย
ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. การอภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
ที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดย ศึกษาเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและนำร่างกรอบแนวคิดการวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 5 คนพิจารณา โดยใช้แบบสอบถาม

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยนำรูปแบบที่ได้จากระยะที่ 1 มาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพในโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 400 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการดำเนินงาน มีดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร ใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน
2. สร้างข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบตามรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (เลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป)
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหาร หัวหน้างานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
6. นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง 400 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล (ใช้ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร หัวหน้างานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยสร้างข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบตามรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน
ความเหมาะสมมาก	ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
ความเหมาะสมปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
ความเหมาะสมน้อย	ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน
ความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item congruence: IOC) ข้อคำถามมีค่าความสอดคล้อง 0.80–1.00

ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบเครื่องมือในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

2.4.1 อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

2.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2.4.3 ครูที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2.5 ปรับปรุงแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพ ดังนี้

2.5.1 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 97) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.36–0.89

2.5.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99) เท่ากับ 0.99

2.6 นำผลการวิเคราะห์มาจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 162)

4.51–5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก

2.51–3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย

1.00–1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ กำหนดความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่พัฒนาขึ้น ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและการกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

1.2 ขอบข่ายการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 กระบวนการการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการร่วมเตรียมการ ขั้นการร่วมวางแผน การดำเนินการ ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน ขั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและขั้นการร่วมรายงานผล

1.4 ผลลัพธ์ของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร สถานศึกษาและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความเหมาะสม โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.02) ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ

- 1) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
- 2) ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 3) กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และ 4) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สามารถอภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1. รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้
 - 1) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและการกำหนดผู้รับผิดชอบในงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2) ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการร่วมเตรียมการ ขั้นตอนการร่วมวางแผนการดำเนินการ ขั้นตอนการร่วมดำเนินการตามแผน ขั้นตอนการร่วมตรวจสอบประเมินผล ขั้นตอนการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและขั้นตอนการร่วมรายงานผล และ 4) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่รวมของคนจำนวนมากแต่ทุกคนต้องมีเป้าหมายอย่างเดียวกัน นั่นคือ การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ดังนั้นการทำงานจึงต้องได้รับความร่วมมือจาก

ทุกคน ทุกระดับ ถ้าผู้บริหารและครูทุกคนร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำงาน ร่วมกันตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินงาน จะส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย นั่นคือคุณภาพของนักเรียน คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินการ
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการนำองค์กรสู่ความสำเร็จ ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สร้างจุดมุ่งหมายในการทำงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีการประชุมวางแผน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ร่วมกันปรึกษาหาแนวทางและดำเนินงานด้วยความเชื่อมั่นไว้วางใจ ให้การสนับสนุน ช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพ โดยการประชุมชี้แจง การสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงาน รวมถึงการจัดกิจกรรมอบรม จัดนิทรรศการ จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและทุ่มเททำงานจนบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้การร่วมมือทำงานเป็นทีม จะทำให้โอกาสความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธานันท์ อร ยนต์ชัย (2555, หน้า 60-61) เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การทำงานเป็นทีม 3) ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ 4) การกำหนดผู้รับผิดชอบและ 5) การมีส่วนร่วม และการปรึกษาหารือกันกับผู้เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดำรงเกียรติ วันทา (2559, หน้า 112) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเรียงลำดับ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การเรียนรู้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนและเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2 องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มี 8 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ขอบข่ายดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษามีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบท ซึ่งยึดคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับมาตรฐานของชาติ มีการจัดทำแผนพัฒนาไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนมีแนวทางดำเนินงานที่มีเป้าหมายตรงกัน โดยมีลำดับขั้นตอนประกอบด้วย วิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา กำหนดวิธีการดำเนินงาน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดบทบาทหน้าที่ กำหนดใช้งบประมาณ ประเมินผลและนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ให้มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สามารถเป็นแบบแผนในการปฏิบัติ มีการกำกับติดตามและนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อการตรวจสอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดและสรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานประจำปีที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขครั้งต่อไป สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 (2553, หน้า 23-36) ข้อ 14 ว่าด้วย ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่องและผลการวิจัยของ หทัยรัตน์ บัวขจร (2557, หน้า 57-58) เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.3 องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเริ่มจากขั้นการร่วมเตรียมการขั้นการวางแผนการดำเนินการ ขั้นการร่วมนำผลงานประเมินมาปรับปรุงงาน ขั้นการร่วมรายงานผล กระบวนการการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้บุคลากรมีความพร้อมในการดำเนินงานเพราะมีการปรึกษา ประชุมร่วมกันในทุกขั้นตอนตั้งแต่วางแผน กำหนดแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติงานล่วงหน้า ทำให้ทุกฝ่ายดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำและส่งเสริมตลอดจนสนับสนุนทรัพยากรและร่วมแก้ไข ปัญหา อำนาจความสะดวกและกำกับติดตามผลการดำเนินงานและให้การนิเทศแบบกัลยาณมิตร และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยและสังเคราะห์เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนต่อไป และมีการทำงานร่วมกันของบุคลากรทั้งภายในและนอกโรงเรียนด้วยความเชื่อมั่น ไว้วางใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้การทำงานประกันคุณภาพภายในบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน เช่น การวางแผน การตัดสินใจ ปรึกษาหารือและร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานทุกขั้นตอน และผู้บริหารจัดอบรม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ช่วยให้ครูมีเจตคติที่ดีต่องานประกันคุณภาพและช่วยให้งานนั้นมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยเอื้องฟ้า บัวชุม (2557, หน้า 29-30) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า กระบวนการการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) ขั้นการร่วมเตรียมการ
- 2) ขั้นการร่วมวางแผนการดำเนินการ
- 3) ขั้นการร่วมดำเนินการตามแผน
- 4) ขั้นการร่วมตรวจสอบประเมินผล
- 5) ขั้นการร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและ
- 6) ขั้นการร่วมรายงานผล และผลการวิจัยของ ภิญโญ จูสี (2558, บทคัดย่อ)

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย วงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การวางแผน
2) การดำเนินงานตามแผนงาน 3) การตรวจสอบการติดตามประเมินผลและ
การปรับปรุงพัฒนา

1.4 องค์ประกอบที่ 4 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ในโรงเรียน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียน จะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะในการแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้คู่
คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และมีทักษะและ
เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังส่งผล
ในด้านคุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารโรงเรียน กล่าวคือ สามารถ
ขับเคลื่อนให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำ
ในการดำเนินงาน คอยสนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก เปิดโอกาสให้ทุกคนที่
เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพและผลลัพธ์ด้านคุณภาพของกระบวนการ
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับ
ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองและ
มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันธิการณ จันทร์สว่าง
(2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียน มีการพัฒนาตามมาตรฐานในระดับดีมาก จุดเด่นด้านผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีวินัย
มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา รู้คุณค่าและอนุรักษ์ทรัพยากรใน
ท้องถิ่น เสียสละ รักการทำงาน ในด้านครูคือมีความรู้ ความเข้าใจเป้าหมายของการจัด
การศึกษา และด้านผู้บริหารคือมีภาวะความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำทางวิชาการ
มีการบริหารอย่างเป็นระบบ และผลการศึกษาเอกสารของสำนักทดสอบทางการศึกษา
(2559, หน้า 2) เรื่อง แนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
(Self-Assessment Report : SAR) พบว่า ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) คุณภาพนักเรียน 2) คุณภาพของการบริหารและ

การจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและ 3) คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ตามลำดับ เห็นได้จาก เมื่อนำไปให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและครูผู้สอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยตรงพิจารณา ต่างก็เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของภิญโญ จูสี (2558, หน้า 6) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการและ 3) ผลผลิตหรือผลลัพธ์

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จึงควรนำรูปแบบดังกล่าวไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในบริบทโรงเรียนของตน

1.2 สำนักงานการศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ควรนำรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ไปขยายผลโดยชี้แจงทำความเข้าใจในการประชุมผู้บริหาร การอบรมครูหรือวางแผนแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนั้น ครูจะต้องพัฒนาตนเองด้วยการรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่องานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารต้องเป็นแกนนำในการทำงาน สนับสนุน ช่วยเหลือและสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยการประชุมชี้แจง การสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงาน รวมถึงการจัดกิจกรรมอบรม จัดนิทรรศการ และทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจ ทำให้ครูเห็นความสำคัญและมีความรู้สึกที่ดีต่องานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผลลัพธ์ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยที่สุด ดังนั้นควรสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรนำองค์ประกอบในรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อใช้ในการอบรมผู้บริหารหรือครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพและนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียน